

mgr Joanna Kunc

Streszczenie rozprawy doktorskiej

„Administracyjnoprawne instrumenty oddziaływania organów gminy na system gospodarowania odpadami komunalnymi”

przygotowanej pod kierownictwem dr hab. Piotr Szreniawski, prof. UMCS

Gospodarka odpadami to skomplikowany, rozbudowany i problematyczny system globalny. Najbliżej źródła wytwarzania odpadów komunalnych, czyli gospodarstw domowych, jest gmina, najbliższymi organami administracji publicznej są organy gminy. Najbardziej szczegółowe regulacje, uwzględniające specyfikę lokalną, możliwe są do wprowadzenia przez prawo miejscowe. Globalny system gospodarowania odpadami komunalnymi dla członka wspólnoty samorządowej to system uszczegółowiony na poziomie gminy.

Rozprawa obejmuje zagadnienia dotyczące administracyjnego prawa ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym naciskiem na instrumenty administracyjnoprawne, za pomocą których organy gminy mają możliwość kształtowania, modyfikowania i kontrolowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w celu ochrony życia i zdrowia mieszkańców wspólnoty samorządowej. Praca sygnalizuje zagadnienia władztwa administracyjnego oraz narzędzi pozostających w dyspozycji organów administracji publicznej, pozwalających na dostosowanie specyfiki działań w sferze odpadowej do potrzeb lokalnych, w ramach istniejącego porządku prawnego.

Celem pracy jest wskazanie instrumentów administracyjnoprawnych organów gminy dzięki którym mogą kształtować gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi, dopasowując go do specyfiki lokalnej oraz analiza skuteczności narzędzi w odniesieniu do oczekiwanych przez prawodawcę efektów. W rozprawie podjęto próbę przedstawienia szerszego kontekstu stosowanych instrumentów i zakresu ich wpływu zarówno na gminy sąsiednie jak i obszar województwa czy kraju oraz przedstawiono katalog instrumentów administracyjnoprawnych bezpośrednich i pośrednich o szerszym wektorze działania.

Jako główną hipotezę badawczą przyjęto stwierdzenie, że instrumenty administracyjnoprawne pozostające w dyspozycji organów gminy są wystarczające do skutecznego pełnienia funkcji stabilizacyjnej i organizacyjnej oraz realizację zadania jakim jest odbiór i prawidłowe zagospodarowanie odpadów komunalnych powstających na terenie gminy, a jednocześnie pozwalają na osiągnięcia podstawowego celu jakim jest ograniczenia negatywnego wpływu odpadów na środowisko naturalne.

Podstawę przyjętej w pracy metodologii stanowią metody: dogmatyczno-prawna przy użyciu analizy logiczno-językowej badającej przepisy obowiązującego prawa; porównawczo prawna; historyczna oraz metoda skutków.

Rozprawa składa się z wstępu, pięciu rozdziałów, zakończenia i bibliografii poprzedzonych wykazem zastosowanych skrótów. W rozdziale pierwszym omówione zostały zagadnienia podstawowe: instrument administracyjnoprawny, organy gminy,

system gospodarowania odpadami, odpad komunalny. Rozdział drugi został poświęcony omówieniu instrumentów w gminnym systemie odpadowym z uwzględnieniem podstaw prawnych i adresatów. W rozdziale trzecim wskazano instrumenty pośrednie pozwalające między innymi na organizację zaplecza technicznego i indywidualizację gminnego systemu gospodarowania odpadami. Czwarty rozdział rozprawy zawiera przykłady dysfunkcji wynikających z błędnych założeń systemowych, błędów legislacyjnych i wadliwie ukształtowanej praktyki stosowania prawa. Rozdział piąty został poświęcony wskazaniu Czeskich i Estońskich rozwiązań odpadowych oraz skuteczności systemów w oparciu Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 8 czerwca 2023 roku dotyczące prognozy osiągnięcia celów recyklingu, odzysku i ograniczenia składowania odpadów.

W zakończeniu pracy przedstawiono podsumowanie podjętej problematyki i skuteczności instrumentów administracyjnych pozostających w dyspozycji organów gminy podczas budowy, funkcjonowania i kontrolowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, podsumowując wnioskiem, że: bez względu na przyjęty w gminie model systemu gospodarowania odpadami komunalnymi instrumenty administracyjne będą wystarczające do osiągnięcia nałożonych na gminę celów jednak warunkiem jest ich skuteczne i ciągłe stosowanie, kontrola, weryfikacja i nadzór.

18.04.2024

